

Fáscadh agus lúbadh: athraíonn rudaí!

Súil thapa ar an gceacht

Coinnigh suas liathróid mhín amháin de thaos súgartha agus fiafraigh cad a dhéanfaidh brú mór di. Léirigh brú daingean amháin le do bhos ionas go bhfeicfidh an rang an rud cruinn á leacú, agus ansin ainmnigh focal an lae inniu: athrú. Fiosraíonn gach páiste a chuid ábhar féin ag an mbord (taos, scragall, páipéar agus maide lúbach), á bhfáscadh, á rolláil agus á lúbadh. Ar an gcairpéad, coinníonn ceathrar nó cúigear suas píosa amháin a d'athraigh agus insíonn siad cad a rinne a lámha; críochnaigh tríd an smaoineamh a nascadh le duine a bhrúnn cré bhog i bhfoirm babhla.

Cuspóirí foghlama

- Cruth taois shúgartha nó ábhair bhoig a athrú trína bhrú, trína rolláil nó trína lúbadh
- A rá gur féidir le brú an chuma atá ar ábhar a athrú

Roimh an gcloigín – ullmhúchán

An oíche roimh ré, roinn amach liathróid bheag amháin de thaos súgartha, píosa beag amháin scragail, píosa beag amháin páipéir agus glantóir píopa amháin nó dhó do gach páiste ag a áit féin. Má úsáideann tú tráidirí éadoimhne, coinneoidh siad na tacair néata. Séalaigh an taos atá fágtha ionas go bhfanfaidh sé bog. Bíodh tráidire fuílligh réidh agat don scragall agus don pháipéar ag am glanta suas.

Ábhair

Mír	Líon	Do gach	Foinse	Ionadach saor
taos súgartha (tobán réamhdhéanta)	1	dalta	ollmhargadh	taos salainn a rinneadh sa bhaile (plúr, salann agus uisce measctha an lá roimhe)
píosaí scragail alúmanaim (thart ar mhéid A5)	1	dalta	ollmhargadh	scragall glan ó thráidire bia a úsáideadh, nite agus triomaithe
bileoga de pháipéar garbh	1	dalta	seomra ranga	páipéar líníochta úsáidte nó cearnóga nuachtáin
glantóirí píopa	2	dalta	seomra ranga	stiallacha de chárta bog nó píosaí fada d'olann thiubh le lúbadh
tráidirí éadoimhne chun ábhair gach páiste a choinneáil ag an mbord	1	dalta	seomra ranga	clúdaigh boscaí cairtchláir, tráidirí bácála glana, nó na hábhair a leagan go díreach ar an mbord

Pointe sábháilteachta

Ná cuirtear na hábhair i mbéal. Bíodh foircinn na nglantóirí píopa dírithe amach ó aghaidheanna. Glan grabhróga an taois; ní mór do na páistí a lámha a ní tar éis an tsúgartha.

Céimeanna teagaisc

- **Ag Tosú:** Coinnigh liathróid mhín amháin de thaos go hard ionas go bhfeicfidh gach páiste í. Ná leacaigh fós í. Fiafraigh 'Cad a tharlódh dá dtabharfainn brú mór di?' agus glac le dhá nó trí thuairim amháin. Coinnigh an tuin spraíúil.
- **Féach agus déan iontas:** Léirigh timthriall iomlán amháin os ard: N'fheadar..., Sílim go mbeidh sí leacaithe, brúigh uair amháin le do bhos, Thug mé faoi deara nach liathróid í a thuilleadh, d'athraigh an brú an chuma atá uirthi. Cuir cosc ar 'tá sé briste' trína rá gurb é an taos céanna atá ann fós.
- **Fáisc, rolláil agus lúb:** Fanann na páistí ina suí lena dtacar féin. Tosaigh leis an líne ar an gclár, agus ansin siúil timpeall. Reoigh an rang go gairid dhá nó trí huaire: iarr ar pháiste an rud a d'athraigh a choinneáil suas agus fáisc, rolláil, lúb nó leacaigh a ainmniú, agus ansin lean ar aghaidh leis an spraoi. Ní bhogtar na tráidirí ó bhord go bord.
- **Cad a d'athraigh?:** Bailigh na páistí ar an gcairpéad agus fág na tráidirí ar na boird. Iarr ar cheathrar nó cúigear páistí píosa amháin a choinneáil agus abairt ghearr amháin a rá. Athluaigh a bhfuil ráite acu agus úsáid an focal athrú: 'Bhrúigh tú é, agus d'athraigh an cruth.' Tar éis do gach páiste labhairt, déan freagra cór tapa: ordóg suas nó an focal a rá i gcogar.
- **Caint chun ciall a bhaint as:** Athluaigh i bhfocail na bpáistí: nuair a bhrúimid, a fháiscimid nó a lúbaimid rudaí boga, is féidir leis an gcruth athrú, ach tá an taos ann fós. Déan cur síos ar dhuine a bhrúnn cré bhog i bhfoirm babhla is féidir linn a úsáid; ná taispeáin babhla beag nó grianghraf ach amháin má tá ceann agat. Fiafraigh cé a rinne rud leacaithe nó cé a lúb rud.

Cad ba cheart a fheiceáil

Taispeánfaidh formhór na bpáistí pancóg leacaithe nó ispín rollaithe de thaos súgartha; is minic a fhanann an scragall craptha; coinníonn an páipéar a chuid filltíní; éiríonn na glantóirí píopa ina gcuir, ina línte fiarláin nó ina bhfáinní. Dearbhaigh go n-athraíonn rudaí boga éagsúla ar bhealaí éagsúla. Má deir páiste go bhfuil an taos 'imithe', coinnigh suas an phancóg agus na grabhróga atá fágtha agus abair gurb é an taos céanna é i gcruth nua.

Míthuiscintí agus idirghabhálacha

- **Ceapann roinnt páistí go bhfuil an taos súgartha imithe nó briste nuair nach liathróid é a thuilleadh.** — Coinnigh an píosa leacaithe agus aon ghrabhróga le chéile agus abair: is é an taos súgartha céanna é fós; níor athraigh ach an cruth.
- **D'fhéadfadh páiste a cheapadh nach féidir ach leis an taos súgartha athrú, agus neamhaird a dhéanamh den scragall, den pháipéar nó den mhaide lúbach.** — Le linn reo agus taispeáint, taispeáin cnap scragail chraptha nó páipéar a bhfuil filltíní ann agus fiafraigh: an mar seo a bhí sé sular bhrúigh tú é?

Difreáil

Ag teacht chun cinn	Ag forbairt	Inniúil
- Ná tabhair dóibh ach an taos súgartha agus focal gnímh amháin, fáisc, agus suigh in éineacht leo don chéad bhrú. - Glac le méar a dhíriú nó le comhartha in ionad abairt iomlán nuair a bhíonn siad ag roinnt ar an gcairpéad.	- Spreag iad le dara hábhar a thriail tar éis an chéad athraithe: bain triail as an scragall nó as an maide lúbach ina dhiaidh sin. - Fiafraigh 'Cad a rinne do lámha?' ionas go n-ainmneoidh siad fáisc, rolláil nó lúb.	- Tabhair dúshlán dóibh babhla beag nó nathair a dhéanamh agus a rá cad a bhrúigh siad chun an cruth sin a fháil. - Iarr orthu dhá ábhar a chur i gcomparáid: cé acu a choinnigh an cruth nua níos fearr?

Nasc traschuraclaim

Nascann sé leis na hAmharcealaíona (tógáil agus obair le cré), ag ainmniú an chaoi a mbrúnn lámha ábhair bhoga i gcruthanna nua.